

Veel gestelde vragen en antwoorden bij de kostenbatenanalyse van de EED (artikel 14)

Versie 1, 21 december 2015.

In 2012 is de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (2012/27/EU) vastgesteld (ook wel de EED genoemd). Deze richtlijn moet de in 2007 afgesproken Europese doelstelling van een 20% lager Europees energieverbruik in 2020 helpen realiseren. Dat moet bijdragen aan een verminderde uitstoot van broeikasgassen en luchtverontreinigende stoffen, het omlaag brengen van de energierekening en om minder afhankelijk te zijn van de import van fossiele brandstoffen. Deze richtlijn bevat zowel verplichtingen voor lidstaten als bedrijven welke zijn omgezet in nationale wet- en regelgeving. Eén daarvan betreft de verplichting een kostenbatenanalyse (hierna: KBA) uit te voeren bij grote stookinstallaties en stadsverwarming en -koeling, die is vastgelegd in de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie.

Op grond van artikel 14 van de richtlijn moet het potentieel worden onderzocht voor de toepassing van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en -koeling. De KBA dient er toe om de kosten en de baten te berekenen van de geplande situatie (nieuwbouw of ingrijpende renovatie) in vergelijking met hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en de aansluiting op een warmte- of koudenet. Deze verplichting geldt voor nieuwe of ingrijpend te renoveren industriële installaties met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW en bij een nieuw of ingrijpend te renoveren stadsverwarmings- of koelingsnetwerk.

In de onderhavige regeling is een voorlopige analyse geïntroduceerd, die fungeert als een filter voor de KBA. Blijkt uit deze voorlopige analyse dat een KBA vermoedelijk een negatief resultaat laat zien, dan hoeft de volledige KBA niet te worden uitgevoerd. De voorlopige analyse is niet gebaseerd op de richtlijn, maar is opgenomen met het oogmerk om onnodige administratieve lasten zoveel mogelijk te voorkomen.

Om de uitvoering van de regeling omtrent artikel 14 te vergemakkelijken is dit document met veel gestelde vragen en antwoorden opgesteld. Bedrijven, handhavers en adviseurs kunnen aan de hand van dit document de regeling nader interpreteren. Al naar gelang de ervaringen bij de uitvoering van de regeling wordt dit document aangepast. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan dit document. Het is uiteindelijk aan ondernemingen en het wettelijk bevoegd gezag zelf om beslissingen te nemen.

Zowel dit document als de voorlopige analyse zijn gepubliceerd op de website www.rvo.nl/eed. Ook updates van deze documenten worden op deze website gepubliceerd.

Inhoudsopgave

1. Wanneer moet een bedrijf een KBA uitvoeren?
2. Wat houdt de voorlopige analyse in?
3. Welke vrijstellingen zijn van toepassing?
4. Waaraan moet een (volledige) kostenbatenanalyse voldoen?
5. Welke hulpmiddelen zijn er voor een bedrijf bij het opstellen van de KBA?
6. Waar dient de KBA of voorlopige analyse te worden ingeleverd?
7. Hoe komt een bevoegd gezag erachter dat een KBA of voorlopige analyse moet worden uitgevoerd?
8. In hoeverre kan het bevoegd gezag afdwingen dat een positieve uitkomst van de KBA uitgevoerd wordt?
9. Wat zijn sancties voor bedrijven die geen KBA of voorlopige analyse uitvoeren?
10. Wat moeten de bevoegde gezagen met een ingevulde KBA of voorlopige analyse doen?
11. Wat is de rol van RVO.nl?

Bijlage: Bijlage IX deel 2 bij de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (2012/27/EU)

1) Wanneer moet een bedrijf een KBA uitvoeren?

Een bedrijf dient een KBA uit te voeren indien een bedrijf voornemens is om:

- een stookinstallatie voor elektriciteitsopwekking met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW op te richten of een ingrijpende renovatie¹ uit te voeren,
 - o om de kosten en baten te berekenen van de geplande situatie in vergelijking met nieuwbouw van of ombouw tot een installatie met hoogrenderende warmtekrachtkoppeling²
- een industriële stookinstallatie met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW die afvalwarmte op een bruikbare temperatuur genereert, op te richten of ingrijpend te renoveren,
 - o om de kosten en baten te berekenen van de geplande situatie in vergelijking met het gebruik van afvalwarmte om te voldoen aan een economisch aantoonbare warmtevraag en van de aansluiting van die installatie op een warmte- of koudenet³
- een stadsverwarmings- of stadskoelingsnetwerk⁴ op te richten of ingrijpend te renoveren,
 - o om de kosten en baten te berekenen van de geplande situatie in vergelijking met het gebruik van afvalwarmte uit nabijgelegen industriële installaties
- in een bestaand warmte- of koudenet een stookinstallatie voor de productie van energie met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW op te richten of ingrijpend te renoveren,
 - o om de kosten en baten te berekenen van de geplande situatie in vergelijking met het gebruik van afvalwarmte uit nabijgelegen industriële installaties

2) Wat houdt de voorlopige analyse in?

De voorlopige analyse is een vrijwillig instrument dat degene die voornemens is de investering te doen uit, kan voeren. Een volledige KBA hoeft niet te worden uitgevoerd indien uit een voorlopige analyse volgt dat uitvoering van de KBA vermoedelijk niet tot resultaat heeft dat de som van de verwachte voordelen groter is dan de som van de verwachte kosten. Daarnaast geldt:

- de voorlopige analyse staat gepubliceerd onder www.rvo.nl/eed
- de voorlopige analyse krijgt geen aparte wettelijke status. RVO.nl levert de methode voor de voorlopige analyse aan, het bevoegd gezag kan beoordelen op basis van de tijdelijke regeling of de volledige KBA niet hoeft te worden uitgevoerd.
- indien geen voorlopige analyse wordt uitgevoerd, dient een volledige kosten-batenanalyse te worden uitgevoerd.

¹ Ingrijpende renovatie: een renovatie waarvan de kosten hoger liggen dan 50% van de investeringskosten voor een nieuwe vergelijkbare eenheid

² Voor de definitie van HR-WKK zie Annex II van de [EED richtlijn](#)

³ "economisch aantoonbare vraag", een vraag die de behoefte aan verwarming of koeling niet overstijgt en waaraan anders onder marktvoorwaarden zou worden voldaan door andere processen van energieopwekking dan warmtekrachtkoppeling

⁴ Stadsverwarming of -koeling: net waarop meer dan 5000 woningen (of woningequivalenten) zijn aangesloten

3) Welke vrijstellingen zijn van toepassing?
<p>De volgende vrijstellingen zijn van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een productie-installatie voor zover deze installatie een functie heeft als noodvoorziening en de opvang van piekverbruik (< 1500 bedrijfsuren per jaar) - een inrichting als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder b, van de Kernenergiewet; - een installatie die dichtbij een CO₂-opslagcomplex als bedoeld in artikel 1, onder s, van de Mijnbouwwet, waaraan op grond van hoofdstuk 3 van de Mijnbouwwet een opslagvergunning is verleend, dient te liggen.
4) Waaraan moet een (volledige) KBA voldoen?
<p>Indien uit de voorlopige analyse volgt dat uitvoering van de KBA vermoedelijk tot resultaat heeft dat de som van de verwachte voordelen groter is dan de som van de verwachte kosten, dient een volledige KBA te worden uitgevoerd. De uitvoering van de KBA voldoet aan de beginselen, bedoeld in deel 2 van bijlage IX bij de richtlijn⁵ (zie bijlage in dit document) en omvat in ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een beschrijving van de geplande installatie en de installatie(s) waarmee wordt vergeleken, - het elektrisch en thermisch vermogen, - de soort brandstof, - het geplande gebruik , - aantal geplande bedrijfsuren op jaarbasis, - de plaats en de vraag naar elektriciteit en warmte, - de vraag naar thermische energie en de soorten verwarming en koeling waarvan de nabije warmtevraagpunten gebruik maken, - de met infrastructuur samenhangende kosten voor de geplande installatie en de installatie(s) waarmee wordt vergeleken, - een economische analyse met een financiële analyse waarin de werkelijke cashflowtransacties uit investeringen in en de exploitatie van individuele installaties worden weergegeven.
5) Welke hulpmiddelen zijn er voor een bedrijf bij het opstellen van de KBA?
<p>Afhankelijk van de situatie, kan een bedrijf gebruik maken van de volgende tools:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Warmteatlas (www.warmteatlas.nl) – hulpmiddel om de warmtevraag- en aanbod in de nabije omgeving te zien - Handreiking voor gebiedsgerichte warmteuitwisseling – hulpmiddel om in overleg met andere partijen te bekijken of een warmtelevering haalbaar is. - Regionale activiteiten (zoals provinciale warmteplannen)
6) Waar dient de KBA of voorlopige analyse te worden ingeleverd?
<p>Degene op wie een verplichting als bedoeld in het eerste lid rust, dient de resultaten van de KBA in bij het bevoegd gezag, tezamen met de melding, bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.</p>
7) Hoe komt een bevoegd gezag erachter dat een KBA of voorlopige analyse moet worden uitgevoerd?
<p>Alle inrichtingen die aan de eisen voldoen om een KBA te moeten invullen bij de plaatsing/vervanging/grootschalige renovatie, moeten <i>of</i> een vergunning aanvragen <i>of</i> dit melden bij het bevoegd gezag. Hierbij moet ook de KBA of voorlopige analyse aangeleverd worden.</p>
8) In hoeverre kan het bevoegd gezag afdwingen dat een positieve uitkomst van de KBA uitgevoerd wordt?
<p>Op dit moment heeft bevoegd gezag hier nog geen mogelijkheid voor. Wel hebben inrichtingen bij een positieve uitkomst per definitie een prikkel om de installatie neer te zetten.</p>
9) Wat zijn sancties voor bedrijven die geen KBA of voorlopige analyse uitvoeren?
<ul style="list-style-type: none"> - Handhaving is in handen van het bevoegd gezag en het bevoegd gezag hanteert daarbij de landelijke handhavingsstrategie (zie

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1442306878471&uri=CELEX:32012L0027>

<http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/handhaving/landelijke/introductie/>). Verwacht mag worden dat het bevoegd gezag in overleg treedt met de desbetreffende onderneming als blijkt dat het voor ondernemingen moeilijk lijkt om aan de verplichtingen van de regeling te voldoen.

- Het bevoegde gezag is bevoegd om – als laatste middel – sancties op te leggen als verplichtingen niet worden nagekomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opleggen van een last onder dwangsom.

10) Wat moeten de bevoegde gezagen met een ingevulde voorlopige analyse of KBA doen?

- Het bevoegd gezag beoordeelt of aan de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 2 en 4, is voldaan. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland dient het bevoegd gezag hierbij zo nodig van advies.
- Het bevoegd gezag zendt jaarlijks voor 1 februari de door hem in het voorgaande kalenderjaar ontvangen resultaten van de kosten-batenanalyse aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl).

11) Wat is de rol van RVO.nl?

- RVO.nl publiceert op www.rvo.nl/eed de voorlopige analyse en veel gestelde vragen en antwoorden over de KBA. Al naar gelang de ervaringen bij de uitvoering van de regeling worden deze documenten aangepast.
- Het bevoegd gezag beoordeelt of aan alle eisen is voldaan en of een vergunning verleend kan worden. RVO.nl kan helpen bij deze beoordeling, indien het bevoegd gezag daarom vraagt.
- De resultaten van de KBA's worden jaarlijks naar RVO.nl verzonden
- RVO.nl (en het ministerie van Economische Zaken) rapporteren over artikel 14 naar de Europese Commissie

Bijlage IX deel 2 bij de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (2012/27/EU) ⁶

Beginnelen ten behoeve van artikel 14, leden 5 en 7. De kosten-batenanalyse bevat informatie met het oog op de maatregelen in artikel 14, leden 5 en 7:

Indien een installatie voor de productie van alleen elektriciteit of een installatie zonder warmteterugwinning is gepland, wordt een vergelijking gemaakt tussen de geplande installatie of de geplande renovatie en een gelijkwaardige installatie die dezelfde hoeveelheid elektriciteit of proceswarmte produceert, maar de afvalwarmte terugwint en warmte levert door middel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en/of stadsverwarmings- en -koelingsnetten.

Binnen bepaalde geografische grenzen wordt in de beoordeling rekening gehouden met de geplande installatie en eventuele passende bestaande of potentiële warmtevraagpunten die daardoor kunnen worden bediend, met inachtneming van de redelijke mogelijkheden (bijvoorbeeld technische haalbaarheid en afstand).

De systeemgrens omvat de geplande installatie en de warmtebelasting, zoals gebouwen en industriële processen. Binnen deze systeemgrens worden de totale kosten van de warmte- en elektriciteitsvoorziening voor beide gevallen vastgesteld en vergeleken.

Warmtebelastingen omvatten bestaande warmtebelastingen, zoals een industriële installatie of een bestaand stadsverwarmingssysteem, en ook, in stedelijke gebieden, de warmtebelasting en kosten die zouden ontstaan indien een groep gebouwen of een deel van een stad voorzien zou worden van en/of aangesloten zou worden op een nieuw stadsverwarmingsnet.

De kosten-batenanalyse wordt gebaseerd op een beschrijving van de geplande installatie en de installatie(s) waarmee wordt vergeleken, en heeft betrekking op het elektrisch en het thermisch vermogen, naargelang van het geval, de soort brandstof, het geplande gebruik en het aantal geplande bedrijfsuren op jaarbasis, de plaats en de vraag naar elektriciteit en warmte.

Ten behoeve van de vergelijking wordt rekening gehouden met de vraag naar thermische energie en de soorten verwarming en koeling waarvan de nabije warmtevraagpunten gebruikmaken. De vergelijking heeft betrekking op de met infrastructuur samenhangende kosten voor de geplande installatie en de installatie waarmee wordt vergeleken.

Kosten-batenanalyses ten behoeve van artikel 14, lid 5, omvatten een economische analyse met een financiële analyse waarin de werkelijke cashflowtransacties uit investeringen in en de exploitatie van individuele installaties worden weergegeven.

Projecten met een positief kosten-batenresultaat zijn die waarbij de som van de verwachte voordelen in de economische en financiële analyse groter is dan de som van de verwachte kosten (kosten-batenoverschot).

De lidstaten bepalen de basisregels inzake de methode, de aannamen en de termijn voor de economische analyse.

De lidstaten kunnen verlangen dat de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het beheer van installaties voor thermische elektriciteitsopwekking, industriële bedrijven, stadsverwarmings- en -koelingsnetwerkbeheerders, of andere partijen die worden beïnvloed door de vastgestelde systeemgrenzen en geografische grenzen, gegevens verstrekken die kunnen worden meegenomen in de beoordeling van de kosten en baten van een afzonderlijke installatie.

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1442306878471&uri=CELEX:32012L0027>